

SÅ FANTASTISKT ÄR NYA LIGHTROOM

En av de riktigt stora fördelarna med Lightroom är att inga av dina bildjusteringar ändrar så mycket som en enda liten pixel i originalfilerna. Alla justeringar är bara en matematisk lista i en databas, så man kan alltid gå tillbaka och ändra dem. En annan stor fördel är att man jobbar direkt i råfilerna och har full tillgång till alla bilddata, vilket säkrar en optimal bildkvalitet när man verkligen jobbar hårt med bildbehandlingen.

Dessa avgörande styrkor försvinner så snart man exporterar en bild för att jobba vidare med den i ett annat program. Det är därför en jättefördel om man kan göra så många justeringar som det bara går direkt inne i Lightroom – och gärna alla de viktigaste typerna av bildbehandling. Här tar version 5 av programmet ett stort steg framåt som kommer att glädja alla användare. Uppdateringen har nämligen i hög grad handlat om att lägga till viktiga funktioner, så att man helt slipper ta omvägen runt Elements eller Photoshop.

Magi och full fart

Först och främst har det äntligen blivit möjligt att tklona bort oönskade element som elledningar på himlen eller turister framför en sevärdhet. Sin vana trogen har Adobe också litet magisk teknik i rockärmen, som korrigerar sneda horisonter och perspektiv helt automatiskt genom att klicka på en knapp. Bägge nyheterna är något man kommer att använda ofta, så det är befriande att man helt slipper öppna Elements för att utföra justeringarna.

Adobe har dessutom lagt en del krut på att toptrimma version 5, så att man snabbare ska kunna öppna bildredigeringsdelen Framkalla och bläddra igenom sina råbilder i full storlek. Det har hittills annars krävt en irriterande väntetid. Samtidigt har brusreduceringen och funktionen Klarhet blivit snabbare, och nu kan man också börja ställa in skjutreglagen så snart man har öppnat sin råbild. Här fick man tidigare

vänta litet, och alltsammans ger i kombination en något snabbare arbetsgång.

Medan den professionella versionen av Photoshop bara kan hyras via molnet, har Adobe lovat att Lightroom kommer att kunna köpas som vanligt även i framtiden.

Det finns massor av bra anledningar till att investera i programmet, som i allt högre grad skickar ut Elements på ett sidospår för den krävande fotoentusiasten. ■

A

KORRIGERA PERSPEKTIVET AUTOMATISKT

Nu är det slut med att själv behöva lägga tid på att rätta upp sneda horisonter, ta bort störtande linjer eller göra perspektivet naturligt igen. Den nya funktionen Upright gör det helt automatiskt åt dig, på ett nästan magiskt sätt, och du kan till och med själv välja om Lightroom bara ska åtgärda en av sakerna eller allihopa. Justeringarna kan även kopieras från en bild till flera andra via förinställningar

Trädens störtande linjer har rätats upp helt automatiskt.

Med nya versionen av Lightroom SLIPPER DU ÖPPNA ANDRA PROGRAM FÖR ATT BILDBEHANDLA.

Viktiga funktioner kan nu utföras direkt på råfilerna, och det har tillkommit en spännande finess för mobila fotoentusiaster. Vi beskriver de spännande nyheterna med deras engelska namn, då programmet inte fanns på svenska vid testtillfället.

- Funktionen Level är till för de situationer där bara horisonten ska rätas upp. Lightroom analyserar bilden för vågräta linjer och gör resten.
- Funktionen Vertical går steget längre än Level och ser också till att åtgärda de störtande linjer som befinner sig lodrätt i bilden.
- Auto är den mest intelligenta lösningen, som både rätar upp sneda horisonter, störtande linjer och perspektivet på ett balanserat sätt.
- Full försöker åtgärda allt i bilden i även de mest extrema fall. Effekten kan bli något överdriven men klarar de mycket svåra motiven.

Så läser du våra grafer

Vi har placerat de nya funktionerna i ett koordinatsystem, så att du enkelt kan avläsa hur användbara och enkla de är. Den lodräta axeln visar om du kan använda funktionen på alla bilder eller ett fåtal. Den vågräta axeln visar om nyheten är lätt eller svår.

LIGHTROOMS UTVECKLING

JANUARI 2007

LIGHTROOM 1

Den första versionen lanseras och är en stark kombination av råkonverteraren från proffsversionen av Photoshop och en omfattande organiseringsdel. Programmet vänder sig till fotograferna och är uppdelat i moduler utifrån om man ska organisera, bildbehandla, skriva ut eller bara visa upp sina bilder på skärmen.

JULI 2008

LIGHTROOM 2

De största nyheterna är möjligheterna att göra selektiva justeringar med Justeringspensel och graderade filter, så att man t.ex. kan ändra ljusbalansen eller kontrasten i utvalda områden. Programmet finns nu också i en 64-bitarsversion, så att det t.ex. lättare ska kunna hantera de tunga råfilerna, och man kan jobba med två skärmar.

JUNI 2010

LIGHTROOM 3

Den största förbättringen är nya och mycket bättre beräkningsmetoder för att konvertera råfiler så att de blir skarpare, och brusreduceringen blir nu också enastående bra. Nu korrigeras också optiska fel som missteckning automatiskt. Man kan dessutom organisera videoklipp och fjärrutlösa spegelreflexer från Canon och Nikon.

MARS 2012

LIGHTROOM 4

Det tillkommer mycket bättre funktioner för att rädda detaljer i skuggor och högdagrar, och man kan justera vitbalansen och brusreduceringen selektivt i bilden. Det är nu också möjligt att göra fotoböcker, redigera videoklipp och lägga in sina bilder på en världskarta. Slutligen kan man kolla om skrivaren kan återge alla färger i bilden.

JUNI 2013

LIGHTROOM 5

Den senaste versionen av Lightroom bjuder bland annat på möjligheter att automatiskt rätta upp sneda horisonter och perspektiv, och man kan avlägsna oönskade element. Via Smart Preview kan man bildbehandla när man är ute och reser utan att ha tillgång till alla sina originalfiler.

B

TA BORT OÖNSKADE ELEMENT

Nu är det äntligen möjligt att kлона bort störande element ur sina bilder direkt i Lightroom i stället för att behöva öppna Elements eller Photoshop och använda Lagningspenseln. I de tidigare versionerna av programmet kunde man bara ta bort cirkelformade fläckar som damm, men nu kan man alltså måla bort alla irriterande grejer med ett pensel-drag direkt på sina råfiler.

- Man kan både göra en exakt kloning av detaljer med Clone och en mer intelligent helning med Heal genom att måla fritt med en pensel över det oönskade elementet.
- Lightroom kommer själv med ett bra förslag på det område varifrån man vill kлона in detaljer, men sedan kan man lätt dra området till en annan, mer lämplig källa.
- Alla justeringar är icke-förstörande, så man kan gå tillbaka och korrigera saker flera månader senare. En kloning kan kopieras till andra bilder, så den behöver bara göras en gång.
- Penselns storlek kan ändras så att det är lätt att måla exakt över det oönskade elementet. Genomsnittligheten hos det klonade kan justeras.

När man har målat över det oönskade hittar Lightroom självt ett ställe att kлона detaljer från.

FÖR UTVALDA BILDER

B

C

GÖR FLEXIBLA JUSTERINGAR

När du ska lägga till selektiva justeringar får du med nyheten Radial Filter snabbare fina resultat än med Justeringspenseln.

Man skapar lätt ett ovalformat område över det som ska justeras, och då är man klar att ändra exempelvis ljushet, kontrast och färger. Det är dessutom lätt att ändra på både formen och placeringen.

- Man kan lätt anpassa formen på sina justeringar så att de kan vara både cirkel- och ellipsformade. De kan också roteras.
- Det finns exakt samma möjligheter att justera ljushet, kontrast och färger som med Justeringspenseln.
- Man kan med Invert Mask välja om justeringarna ska påverka bilden inuti fältet eller utanför fältet.
- Det är möjligt att ställa in hur hård eller mjuk övergången ska vara med Feather. Man kan ta bort strecket med H.

Här har vi skapat ett Radial Filter över flickan och gjort resten mörkare för att få fokus på henne.

FÖR NYBÖRJAREN

C

FÖR ALLA BILDER

E

D

Skapa ännu finare fotoböcker

Fotoböcker har blivit ännu bättre. Nu kan man automatiskt lägga in sidnummer i hela boken och bestämma på vilken sida som numreringen ska börja. En annan stor förbättring är att man kan skapa sina egna layoutmallar och spara dem. Fotoentusiasten kommer att uppskatta att man kan visa t.ex. kamerainställningar under bilderna.

Det är nu lätt att lägga till text i en bild, anpassa teckenstorleken och placera texten precis där man vill.

Man kan lätt ställa in var på sidorna som sidnumren ska synas. Teckenstorleken och färgen kan också skräddarsys.

D

FÖR EXPERTEN

E

Radera dammfläckarna med lätthet

Det har hittills varit en tidskrävande uppgift att gå på jakt efter dammfläckar på sensorn, som visar sig som mörka prickar mot enfärgad ytor som himlen. Nu har Lightroom fått en riktigt smart hjälpfunktion vid namn Visualize Spots, som skapar en mask i svartvitt, så att man tydligt kan se dammet som vita fläckar.

När masken är aktiverad kan man lätt ta bort fläckarna med Spot Removal.

Man kan finjustera maskens tolerans så att man lätt ser exakt var de önskade fläckarna finns.

DE SMÄRRE NYHETERNA

Man kan lätt kopiera och återvinna lokala justeringar gjorda med **Radial Gradient**, **Graduated Filter** och **Adjustment Brush**. Det är smart när man vill lägga in exakt samma justering av exempelvis kontrasten på flera ställen i bilden. Man kopierar en justering genom att hålla in Ctrl + Alt, klicka på den och dra kopian till en ny plats.

Det är möjligt att förändra en bilds sidhållande med funktionen **Aspect**, som finns på panelen **Lens Correction** och fliken **Manual**. Om man t.ex. har rätat upp några väldigt störtande linjer kan det vara en god idé att göra bilden litet bredare med **Aspect**, så att det ser naturligt ut igen. Funktionen är också perfekt för att göra ett ansikte en liten aning slankare.

Om kamerans gps har information om i vilken riktning som dina bilder är tagna känner Lightroom 5 av detta. Du kan kolla exponeringsriktningen i fältet **Direction** när bilden är öppen i modulen **Map**. En annan nyhet är att man lätt kan lägga till gps-information i bilderna genom att dra dem till de geografiska platser som man har sparat under **Saved Locations**.

Lightrooms texter och symboler kan nu återges i högre upplösning när man använder **Windows**. Funktionen aktiveras när **Windows**-gränssnittet är inställt på att återge exempelvis text i 150 % eller 200 %. Nyheten är en klar förbättring för stora skärmar med upplösningen 2 560 x 1 440 pixel. Här är texten inte längre pixlerad, utan ser riktigt fin ut.

Man kan nu kolla färgerna med det så kallade **LAB Color-format** i stället för att bara se värdena i RGB. Det är särskilt lämpligt när man ska finjustera hudtoner. Informationen i de två färgkanalerna a* och b* måste ligga nära varandra med ett litet högre värde i b* om hudfärgerna ska vara så naturliga som möjligt. Man kan kolla värdena under histogrammet.

Det är möjligt att visa antingen hjälplinjer eller ett rutnät över bilden när du jobbar i **Develop**. Det är till stor hjälp när du t.ex. vill rätta upp linjer i arkitekturbilder. Funktionen heter **Loupe Overlay** och finns på menyn **View**. Du kan själv ställa in storleken på rutnätet och synligheten, så att det inte stör för mycket under din bildbehandling. Hjälplinjerna kan också placeras fritt.

F

Skapa bildspel med video

Nu kan man äntligen skapa ett bildspel där det också kan ligga videoklipp tillsammans med bilderna. Ljudspåret följer givetvis med, och man kan lägga till bakgrundsmusik. Alla justeringar av videoklipppet som ljushet, kontrast och färger sker i Library, där man också kan trimma klippets längd.

FÖR UTVALDA BILDER

F

Det färdiga bildspelet kan exporteras i Full HD.

Man kan justera balansen mellan videoklippets ljudspår och bakgrundsmusiken, så att det ena inte överröstas.

FÖR EXPERTEN

G

JUSTERA BILDERNA PÅ SPRÅNG

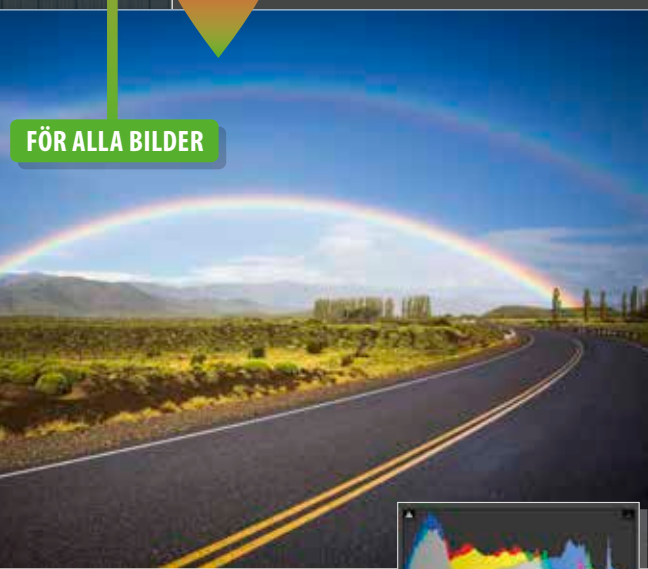
I tidigare versioner av Lightroom var det omöjligt att göra även grundläggande justeringar om programmet inte hade tillgång till originalfilen. Det är ett stort handikapp för alla som vidd redigera på den bärbara och har bilderna på en hårdisk någon annanstans. Detta irritationsmoment har nu lösts elegant med funktionen Smart Preview.

- En Smart Preview-fil är en kopia av originalfilen. Den sparas som råfil i dng-format men med lägre upplösning och i jpeg.
- Om originalfilen inte är tillgänglig, t.ex. om man är ute och reser, växlar Lightroom självt till Smart Preview-versionen.
- Alla justeringar är tillgängliga, allt från vitbalans, kontrast och färger över korrigering av optiska fel till kameraprofiler.
- När man ansluter sin hårdisk med originalfilerna hittar Lightroom dem och överför helt automatiskt alla justeringar.

En preview-fil ser bra ut på skärmen men bör inte skrivas ut.

FÖR ALLA BILDER

DE SMÄRRE NYHETERNA

Om du ändrar sidförhållandet medan du beskär en bild är beskärningen inte längre nollställd, och då måste du börja om från början. Du kan nu också visa flera olika sidförhållanden i form av hjälplinjer samtidigt, så att du lättare kan bedöma vilken som passar bäst.

Man kan nu importera bildfiler i filformatet png, som främst används på webbsajter eller när man ska spara bilder med genomskinliga områden. Du kan också organisera png-filerna samt göra bildjusteringar på dem. Om du sparar i tiff-format kan du nu också bevara de genomskinliga områdena.

När du använder automatisk synkronisering av dina bildjusteringar från en bild till flera, kan du nu lägga till de lokala justeringarna i form av verktygen Radial Gradient, Graduated Filter och Adjustment Brush. Det är smart om du t.ex. enkelt vill ändra ljuset i ett visst område på en grupp bilder.

Det har äntligen blivit lätt att njuta av sina bilder, för nu kan de fylla hela skärmen och peta undan Lightrooms gränssnitt. Du trycker bara på F för att växla mellan helskärm och programmets normala utseende. För detta krävdes tidigare att man tryckte på flera snabbknappar.

HÄR ÄR KONKURRENTERNA FORTFARANDE STARKARE

SELEKTIVA JUSTERINGAR Capture One Pro 7 ger via lager bättre möjlighet att måla på färgjusteringar i utvalda områden och har till och med en funktion för att optimera hudtonerna. Lightroom kan bara ändra vitbalans och färgmättnad på utvalda ställen.

OPTISKA KORRIGERINGAR DxO Optics Pro 8 har en specialfunktion för att åter skapa skärpan ute i objektivens ytterkanter. Det är en fantastisk funktion som vi väldigt gärna ser i version 6 av Lightroom.

BILDSPEL Det är lättare att göra riktigt fina bildspel med Apple Aperture 3, då programmet t.ex. har eleganta effekter för panorering i motivet och för att zooma in i de bilder som man använder.